

**Examensarbete i fördjupningsämnet barndom och
lärande**
15 högskolepoäng, grundnivå

**Gruppstorlekens påverkan på yngre barns
anknytning i förskolan**

En kvalitativ studie ur förskolepersonals perspektiv

*The influence of group size on younger children's
attachment in preschool*

A qualitative study from the perspective of the preschool staff

Lina Fransson
Isolde Borring

Förord

Denna studie är gemensamt utarbetad av Lina Fransson och Isolde Borring. Under sökandet av forskning delades arbetet upp så att en av författarna letade efter forskning som berörde anknytning och den andra letade efter forskning som berörde barngruppsstorlek. Forskningen som hittades sammanställdes sedan av båda författarna i denna studie. Båda författarna har varit närvarande vid samtliga intervjuer som genomfördes till studien. Däremot har det skiljt sig vem som har tagit den ledande rollen och ställt intervjufrågor till respondenten. Den som ledde intervjun har sedan fått ansvar att transkribera materialet som intervjun genererade i. Det transkriberade materialet sammanställdes sedan gemensamt. Detta gjordes för att båda författarna skulle få erfara det inhämtade materialet. Författarna till denna studie har varit lika delaktiga i utarbetandet av studien.

Vi vill först tacka de fem personerna som deltog i intervjuerna, utan dem hade studien aldrig varit möjlig. Vi vill tacka varandra för ett gott samarbete och för all stöttning vi givit varandra under arbetet med studien. Utöver detta vill vi även ge ett stort tack till Linda Palla som tog över handledarskapet i slutfasen och hjälpte oss i mål.

Lina och Isolde

Abstract

Denna studie granskar förskolepersonals erfarenheter kring yngre barns anknytning i stora barngrupper. Studien utgår från förskolepersonalens perspektiv, mer specifikt förskollärare och barnskötare, men undersöker även de yngre barnens förutsättningar vad gäller att bygga anknytningsrelationer med personalen. Följaktligen är studiens frågeställningar: *“Hur menar personal i förskolan att barngruppens storlek kan påverka yngre barns förutsättningar för anknytning till dem som personal i förskolan?”*, *“Hur menar personal i förskolan att barngruppens storlek kan påverka deras möjligheter att knyta an till det individuella barnet?”*. Studien använder sig av John Bowlbys anknytningsteori som analytiskt verktyg för att förstå den insamlade empirin. Metoden som används i studien är en kvalitativ metod i form av semistrukturerade intervjuer av fem förskolepersonal som är verksamma på en yngrebarnsavdelning i förskolan. Resultatet synliggör att personalen i förskolan upplever att deras samt barnens möjligheter att knyta an till varandra påverkas av en för stor barngrupp då de känner att det inte finns tid till att bygga en ömsesidig anknytning.

Nyckelord: anknytning, barngrupp, gruppstorlek, anknytningsteori, förskola, yngre barn, förskolepersonal, anknytningsbeteende, trygg bas

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	6
1.1 Syfte och frågeställning	7
2. Bakgrund	8
2.1 Traditionell inskolning	8
2.2 Anknytning och anknytning i förskolan	9
3. Tidigare forskning	10
3.1 Barngrupp	10
3.2 Anknytning	12
4. Teoretisk utgångspunkt.....	14
4.1. Anknytningsteori och anknytning	14
4.1.1 Anknytningsteorins ursprung	14
4.2 Trygg bas	15
4.3 Anknytningsmönster.....	15
5. Metod.....	17
5.1 Kvalitativ metod	17
5.2 Genomförande	18
5.2.1 Urval	18
5.2.2 Etiska överväganden.....	19
5.3 Reliabilitet	19
5.4 Validitet	20
6. Resultat och Analys	21
6.1 Inskolning	21
6.2 Barngrupp och gruppstorlek	22
6.3 Arbetet med anknytning och trygghet	24
6.4 Anknytning och gruppstorlek	26
7. Diskussion	28
7.1 Personalens möjligheter att skapa anknytningsrelationer i en stor barngrupp	28
7.2 Yngre barns anknytning i större barngrupper.....	29
7.3 Metoddiskussion.....	31

7.3.1 Metodval.....	31
7.3.2 Urval och generaliserbarhet.....	32
7.3.3 Studiens validitet och reliabilitet.....	32
7.4 Slutsatser och avslutande reflektion.....	33
Referenslista.....	35
Bilaga 1.....	38
Bilaga 2.....	39
Bilaga 3.....	43

1. Inledning

I Sverige är ungefär 86% av alla barn i åldrarna ett till fem inskrivna i förskolan (Skolverket, 2022). Av alla ettåringar är drygt 50% av dessa inskrivna i förskolan, av andelen tvååringar är det nästan 90% som är inskrivna och det är över 90% av alla treåringar som är inskrivna (SCB, 2019). De yngsta barnen utgör en minoritet av de inskrivna barnen i förskolan i Sverige (ibid.).

Skolverket (2021) har skapat rekommendationer för hur stora barngrupper i förskolan bör vara baserat på åldersindelning. För barn mellan ett och tre år är rekommendationen sex till tolv barn per barngrupp. Däremot skriver Lärarnas Riksförbund (2022) att det finns många förskolor i Sverige som inte möter dessa riktlinjer då 7 012 av 14 412 yngrebarnsgrupper är större än vad som rekommenderas, detta motsvarar 49%. Fortsättningsvis skriver de att stora barngrupper bidrar till en ökad stress både hos personalen och hos barnen som i sin tur försämrar möjligheten till undervisning av god kvalitet. År 2019 ändrades definitionen av vad som omfattar en barngrupp (SCB, 2021). Tidigare har definitionen även innefattat hela avdelningen på förskolan men idag avser barngruppen den grupp som barnen ingår i under majoriteten av dagarna på förskolan. Malmö stads förskoleförvaltning (2020) har publicerat ett funktionsprogram för förskolorna i staden där de skriver att en förskola minst ska rymma 80 barn vilket kan anses som relevant i relation till Skolverkets rekommendationer om barngruppsstorlek. I en artikel av Sveriges Television (2018) skriver de att “Stora barngrupper gör också att [...] samspelet mellan förskollärarna och barnen kan bli svårare och påverkas om det är fler barn”. Mot denna bakgrund blir det tydligt att byggandet av relationer och barngruppens storlek fungerar som en växelverkan som påverkar varandra. I vårt sökande av forskning till denna studie blev det påtagligt att det fanns en brist på forskning som undersökte hur barngruppsstorlek kan påverka personalen, barnen och personals möjlighet att skapa anknytningsrelationer till barnen.

Anknytning kan bli en faktor i förskolan då pedagoger fungerar som tillfälliga ersättare för vårdnadshavare under dagen. Begreppet anknytning introducerades först av John Bowlby (1969, 1982) för att beskriva de emotionella banden mellan yngre barn och dess

vårdnadshavare. Trots att anknytning är en så stor del av ett barns liv så nämns inte detta i läroplanen för förskola, Lpfö 18 (Skolverket, 2018). Begreppet anknytning nämns enbart i samband med förskolans grundläggande värden där det står att “Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet [...] hos barnet eller någon som barnet har anknytning till” (ibid, s. 5). Det omnämns inte i Lpfö 18 (ibid.) om huruvida det ska arbetas med anknytning som fenomen i förskolan i ett större sammanhang som till exempel i barngruppen.

Vi har till vår studie valt att avgränsa oss till att undersöka de yngre barnens anknytning i större barngrupper. Faktorerna som har påverkat avgränsningen i denna studie är då anknytning främst handlar om relationen mellan yngre barn och vuxna samt att de yngre barnen utgör en minoritet av de inskrivna barnen i svensk förskola. Under vår praktik i förskolan har vi uppmärksammat att fokus ofta hamnar på de äldre barnen då dessa utgör en majoritet i förskolan, vilket påverkade vårt val av åldersgrupp att fokusera på. Men i och med att det kan vara svårt att intervjua yngre barn och att denna studie är väldigt kort så har vi valt att utgå ifrån förskolepersonals perspektiv, det vill säga förskollärare och barnskötare. Förskolepersonal möter barnen varje dag och känner därigenom barnen väl, vilket gör att personals perspektiv kan vara gynnsamt för att besvara våra frågeställningar.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att synliggöra hur förskolepersonal resonerar i frågor om anknytning mellan yngre barn och personal i förskolan i relation till gruppstorlek. Det finns som nämnt ovan ett forskningsgap kring hur anknytning och gruppstorlek påverkar varandra och i sin tur det yngre barnet, vilket gör att det kan anses vara ett viktigt område att undersöka. För att uppfylla syftet har följande frågeställningar valts:

- Hur menar personal i förskolan att barngruppens storlek kan påverka yngre barns förutsättningar för anknytning till dem som personal i förskolan?
- Hur menar personal i förskolan att barngruppens storlek kan påverka deras möjligheter att knyta an till det individuella barnet?

2. Bakgrund

I följande avsnitt kommer bakgrund relaterat till forskningsfältet att redogöras för. Detta för att sätta hela studien i ett sammanhang samt för att underlätta för läsaren. Inskolning beskrivs i detta kapitel då det är ett tema som lyfts i resultatet, analysen men även i diskussionen. Detta för att inskolningen var ett ämne som genomsyrade och återkom i samtliga genomförda intervjuer. Anknytning som begrepp och anknytning i förskolan redovisas för att sätta anknytning i en förskolekontext och tydliggöra hur det tar form i förskolan.

2.1 Traditionell inskolning

Inskolningen i förskolan är den första samverkanssituationen mellan vårdnadshavare, barn och personal (Sandberg & Vuorinen, 2020). Det finns många olika typer av inskolning, främst är till exempel föräldraaktiv inskolning och traditionell inskolningen. Den traditionella inskolningen, även ibland kallad 14-dagars inskolning, bygger enligt Sandberg och Vuorinen (ibid.) på anknytningsteoretiska antaganden. Inskolningen pågår vanligtvis i runt två veckor där fokus främst ligger på byggandet av relationen mellan barnet och ansvarig pedagog (ibid.). Tanken med en traditionell inskolning är att barnet gradvist ska knyta an till ansvarspedagogen, vänja sig vid förskolans miljö och att vänja sig vid att bli lämnad av vårdnadshavaren (ibid.). Fortsättningsvis är vårdnadshavarens uppgift i en traditionell inskolning är att hålla sig passiv och ta ett steg tillbaka för att låta pedagogen vara aktiv i att introducera barnet till förskolan. Vårdnadshavarens passiva ställning är tänkt att bidra till relationsbyggandet mellan barn och pedagog. Dock ska vårdnadshavaren finnas tillgänglig då barnet behöver en trygghetsbas för att våga ta sig an den nya utmaningen (ibid.). Inskolningsmetoden är alltså planerad utifrån idén om att barnet behöver tid till att knyta ett känslomässigt band till en ny omsorgsperson. En annan vanlig form av inskolning som nämndes ovan är det Sandberg och Vuorinen (ibid.) beskriver som den föräldraaktiva inskolningen, även kallad tredagarsmetoden, som innebär att barnet är i förskolan tillsammans med sin vårdnadshavare under cirka tre heldagar innan barnet blir lämnat (ibid.). Till skillnad från den traditionella inskolningen är vårdnadshavaren här aktiv och är den som tar hand om samtliga omsorgsbitar och är den som vägleder barnet in i förskolans verksamhet

(ibid.). Tanken med denna form av inskolning är att vårdnadshavaren ska få se hur verksamheten ser ut på förskolan och hur personalens förhållningssätt gentemot barnen är.

2.2 Anknytning och anknytning i förskolan

Broberg, Granqvist, Ivarsson och Risholm Mothander (2006) beskriver att anknytning handlar om människans behov av- och hur vi fungerar i nära relationer. Anknytning kan fortsättningsvis innefatta relationen mellan vårdnadshavare och barn men även två parter i ett kärleksförhållande. Enligt Broberg, Hagström och Broberg (2012) är trygghet grunden för utforskande, lek och lärande. Barn i Sverige börjar i förskolan i en ålder som kan beskrivas som kritisk i förhållande till anknytning (Broberg et al., 2006). Under barnets andra levnadsår använder sig barnet av sitt anknytningssystem för att få sina behov som exempelvis tröst och närhet bemötta (ibid.). Barn utvecklar anknytningsrelationer till fler än en människa. Detta betyder inte att de relationer barnen skapar är utbytbara eller inte viktiga för barnet utan dessa anknytningsrelationer beskrivs som hierarkiskt organiserade (Broberg et al., 2012). Högst upp i denna hierarki finns den personen som svarar upp mot barnets behov bäst och anses vara barnets fastaste punkt, vilket oftast – men inte alltid – är barnets mamma (ibid.). Broberg et al. (ibid.) skriver att anledningen till att en anknytningshierarki finns har att göra med anknytningens grundläggande funktion, vilket är att ge barnet skydd vid fara. I en farofylld situation räcker det inte för barnet att stå och vela vilken person barnet ska springa till utan i stället per automatik går den till den person som är på första plats i hierarkin (ibid.). Små barn skapar ett begränsat antal anknytningspersoner vilket för förskolans del innebär att ett enskilt barn skapar anknytningsrelationer till som högst en av pedagogerna på förskolan (ibid.). Det är dock viktigt att barnet ska känna sig trygg med andra pedagoger på förskolan samt kunna visa anknytningsbeteenden gentemot dessa. Broberg et al. (ibid.) skriver att det är av stor vikt – inte minst för de yngsta barnen – hur arbetslagen och arbetsledningen arbetar med denna fråga.

3. Tidigare forskning

För att söka efter forskning användes sökmotorerna ERC, EBSCO samt Swepub. De nyckelord som främst tillämpades var bland annat anknytning, yngre barn, gruppstorlek och förskola. Dessa nyckelord användes både på egen hand och i kombination med varandra. Utöver detta översattes även orden till engelska vid sökning för att öka möjligheten att hitta en forskning som undersöker både anknytning och gruppstorlek. I sökandet av forskning har vi upptäckt att studier som lyfter gruppstorlek ofta gör det i samband med forskning om kvalitet i förskolan och inte i relation till anknytning. Forskningen som kommer att redovisas i detta avsnitt är både nationella och internationella studier för att ge en bredare syn över forskningsområdena och kommer att beröra barngruppsstorlek samt anknytning i förskolan.

3.1 Barngrupp

Den första studien som redovisas är skriven av Petrova Trifonova (2023) och fokuserar på vilka faktorer som påverkar förskolans pedagogiska kvalitet samt genomförandet av en inkluderande undervisning. Forskaren utförde observationer på 40 olika förskolor i fyra distrikt i Bulgarien och använde sig av ECERS-3 som observationsverktyg. ECERS-3 innefattar observationer av den fysiska miljön, diverse aktiviteter samt interaktioner mellan pedagoger och barn (Ibid.). Resultatet av studien visar att en längre professionell erfarenhet hos pedagogerna samt mindre barngrupper är väsentliga faktorer som har positiva effekter på utvecklingen av den pedagogiska kvaliteten, framför allt för interaktionen mellan pedagog och barn. Petrova Trifonova (Ibid.) skriver att resultatet även visade på att förskolorna i stadsområdena visade sämre kvalitet vad gäller planerade aktiviteter jämfört med landsbygden och att ökningen av barn per barngrupp gav negativ påverkan på kvaliteten av planerade aktiviteter. Avslutningsvis skriver Petrova Trifonova (Ibid.) att förbättring av pedagogisk kvalitet är och kommer vara en av de avgörande faktorerna för att överkomma social ojämlikhet och för att uppnå demokratiska värderingar i förhållande till barns liv.

Williams, Sheridan och Pramling Samuelsson (2019) har genomfört en studie där de har granskat hur barns gruppstorlek kan påverka barnens förutsättningar för välbefinnande,

lärande samt utveckling i förskolan i samband med föregående läroplanens intentioner. Forskarna tar sin utgångspunkt i Bronfenbrenners ekologiska systemteori (1979 ,1986). Studien bygger på datainsamling som är framställd från 24 intervjuer med förskollärare samt genom frågeformulär/enkäter med svar från 698 förskollärare från 24 kommuner i Sverige. I studien beskrivs det att antalet barn i förskolan har ökat under det senaste decenniet (Ibid.). Författarna beskriver att under de tidiga åren i förskolan utvecklas många av barns kompetenser såsom den kognitiva, sociala eller fysiska förmågan. Det är på grund av dessa kompetenser som gruppstorleken blir viktig inom forskningen då den kan hjälpa och stödja barnens utveckling inom dessa. En slutsats som Williams, Sheridan och Pramling Samuelsson (Ibid.) drar är att det finns tre dimensioner som påverkar hur barngruppen uppfattas. De är förskollärarens kompetens, den fysiska miljön samt barngruppens konstellation. Om de här dimensionerna inte samverkar påverkas det hur barngruppen uppfattas, om den uppfattas som för stor eller till och med för liten. Resultatet av denna studie visar på att antalet barn i en barngrupp är den mest konkreta faktorn att lyfta. För att hantera barngruppernas komplexitet behöver i stället alla tre dimensioner beaktas, med särskilt fokus på lärarkompetensutveckling för att utmana och fördjupa innehållet i arbetet med barn (Ibid.).

Nasiopoulou, Williams och Lantz-Anderssons (2022) studie undersöker och lägger fokus på förskollärares överväganden i samband med deras arbete kring läroplanens innehållsområden. Fortsättningsvis skriver de att de undersöker möjliga samband mellan förskollärares "professionella kompetens" och barngruppsstorlek. Studien använde en webbaserad enkät, vilket besvarades av 698 förskollärare från 46 kommuner, en förskollärare från varje förskola respektive kommun svarade på enkäten (ibid.). Resultatet av studien visar att gruppstorleken påverkar förskollärarnas förmåga att arbeta med läroplanens innehåll, mer specifikt läsning och skrivning. Förskollärarna skriver i sitt svar på enkäten att det i stora barngrupper blir svårt att lära barnen att läsa eller skriva då barngruppen konstant kräver pedagogens uppmärksamhet. De beskriver vidare att i större barngrupper blir det tidsbrist vid aktiviteter då pedagogerna inte kan ge varje barn den tid de kan behöva. Utifrån dessa uttalanden från förskollärarna menar Nasiopoulou, Williams och Lantz-Andersson (ibid.) att kommunernas resurser kan bli centrala för att hjälpa med de strukturella faktorerna, vilket i detta fall är barngruppens storlek.

3.2 Anknytning

Ritblatt och Longstreths (2019) vetenskapliga artikel handlar främst om att förstå samt analysera barns lek och diverse beteenden utifrån anknytningsteorin. Med hänvisning till Piaget beskriver Ritblatt och Longstreth (ibid.) att lek är ett “primärt” medel för barn och att observationer av barns lek och de beteenden som sker där kan vara gynnsamma för pedagoger för att förstå barn i kontexten förhållanden/vänskaper. Fortsättningsvis beskriver författarna att pedagoger kan vidga sina vyer när de kommer i kontakt med lekbeteenden genom att se det utifrån anknytningsteori och anknytningsmönster (Ibid.). De skriver även att betrakta anknytning som en av flera faktorer kan hjälpa pedagoger i att kunna ge barn omsorg. De skriver vidare om olika sätt pedagoger kan bemöta “osäkra” barn för att forma anknytning. Avslutningsvis trycker de återigen på vilken vikt observation av barns lek har och att genom lek kan pedagoger skapa nya, positiva relationsupplevelser för små barn som kan gynna alla aspekter av deras välbefinnande (Ibid.).

Prino, Longobardi, Fabris och Settanni (2022) skriver att syftet med studien är att utöka sin kunskap om sambandet mellan barns organisering av anknytningsbeteenden gentemot pedagoger samt barns sociala preferenser och sociala påverkan. De genomförde observationer som bestod av 261 förskolebarn, 49% tjejer och 51% killar, från 25 kommunala förskolor i Italien. Efter att ha genomfört observationerna har de sedan kodat detta utifrån ett mätningsskema som kallas “Attachment Q-sort” (ibid.). Deras insamlade data tydde på att vissa dimensioner av anknytningsbeteenden gentemot förskolepedagoger, såsom undvikande-, positiv- och svår förhandling, oftare associeras med och kopplas till kamraters sociala preferensnivå och sociala inflytande. Det fanns även vissa skillnader mellan ålder och kön då yngre barn oftare visar tröstbeteenden och en säker bas mot pedagoger jämfört med äldre barn där det var vanligare med undvikande beteenden (ibid.).

Catrinel och Avram (2018) har genomfört en studie om medlar-rollen som emotionell reglering har mellan anknytning och empati. Datasamlingen skedde i form av intervjuer på 212 barn i åldrarna tre till fem år. Forskarna beskriver att det finns ett samband mellan anknytning, emotionell reglering och empati (Ibid.). Resultatet bekräftade att tryggare

anknytningsmönster främjar högre medvetenhet av emotionell reglering vilket i sin tur förknippas med högre nivåer av empati. Den starkaste kopplingen mellan anknytning och empati sker när nivån av emotionell reglering är under medelsnittet. Avslutningsvis skriver Catrinel och Avram (Ibid.) att studien har många begränsningar på så sätt att urvalet av förskolebarn för denna studie var från mestadels medel- till höginkomstföräldrar samt högre utbildningsnivåer, vilket i sin tur resulterar i att generaliserbarheten av studiens resultat begränsas.

Sammanfattningsvis visar kunskapsläget att det finns många trovärdiga studier som undersöker anknytning och gruppstorlek. Däremot finns det inte lika många studier som undersöker dessa områden i relation till varandra, vilket resulterade i en identifierad kunskapslucka. Denna kunskapslucka motiverade valet till att genomföra studien. Studien kan tänkas bidra med en större förståelse för hur yngre barns anknytning tar plats i svensk förskola då många av de studier som har undersökt yngre barns anknytning i förskolan är internationella. Utöver detta kan vår studie tänkas bidra med en förståelse för hur anknytning och gruppstorlek kan fungera som en växelverkan i förskolan, vilket just är den kunskapslucka som identifierades.

4. Teoretisk utgångspunkt

I följande avsnitt redovisas studiens teoretiska utgångspunkt, vilket placeras inom ett psykologiskt kunskapsfält med fokus på anknytningsteori. Fortsättningsvis kommer anknytningsteorins centrala begrepp, som anses relevanta för vår studie, att redogöras för.

4.1. Anknytningsteori och anknytning

Anknytningsteorin utformades för att kunna förklara diverse beteendemönster och för de dåvarande kunskaperna om barns utveckling krävde en teori om utvecklingsspår i stället för specifika utvecklingsfaser (Bowlby, 2010). Fortsättningsvis synliggör och beskriver teorin människans tendens att knyta känslomässiga band till enskilda individer som en grundläggande beståndsdel hos en människa och dess utveckling (Ibid.). Människans benägenhet att knyta emotionella band till särskilda personer finns redan hos nyfödda barn och kvarstår hela livet. När människor är spädbarn sker anknytningen oftast till en förälder eller substitut till en förälder som barnet förväntas få skydd, tröst och stöttning av (Ibid.). De band som skapas under spädbarnstiden finns sedan kvar under ett normalt ungdoms- och vuxenliv där de kompletteras av nya band, exempelvis av en partner. Utöver detta betonar Bowlby (Ibid.) och anknytningsteorin vilket inflytande föräldrarnas, särskilt modersgestalten sätt att behandla barnet, har på barnets utveckling. I barnets anknytning med modern eller annan anknytningsperson förklarar Bowlby (1969, 1982) att den vuxne blir omsorgsgivaren och barnet omsorgstagaren, och att deras roller inte förändras förrän barnet blir vuxen.

4.1.1 Anknytningsteorins ursprung

Anknytningsteorin är en teori som myntades av psykoanalytikern John Bowlby (1907–1990). I slutet av 1940-talet fick Bowlby som kortidskonsult ett uppdrag av Världshälsoorganisationen (WHO) där han skulle undersöka och ge en rapport om de psykiska hälsoaspekterna hos hemlösa barn (Bowlby, 2010). I rapporten som publicerades 1951 beskrevs de negativa följderna som otillräcklig modersvård gav på personlighetsutvecklingen under tidig barndom (Ibid.). Fortsättningsvis beskrivs den omedelbara nöd som små barn upplever när de separeras från de personer som de känner väl

samt åtgärder för att undvika alternativt förmildra de kort- och långsiktiga negativa effekterna detta har på barnet. Enligt Bowlby (Ibid.) blev rapporten kritiserad av många recensenter som ansåg att det fattades förklaringar till hur modersdeprivation kunde ha en så slående effekt på personlighetsutvecklingen. Det här berodde på att det då inte fanns någon teori som gick att koppla till den insamlade empirin. Anknytningsteorin blev en ansats till att klargöra både anknytningsbeteendet med dess tillfälliga förekomst och försvinnande samt de permanenta anknytningar som bland annat barn utvecklar till specifika personer (Ibid.).

4.2 Trygg bas

Begreppet trygg bas är en central del av anknytningsteorin och beskrivs av Bowlby (2010) som något anknytningspersoner, specifikt båda föräldrarna, ska utgöra för barnet. Att utgöra en trygg bas innefattar att barnet kan utforska världen och sedan bli välkomnad tillbaka av anknytningspersonerna med både fysisk och emotionell närhet (ibid.) Bowlby (ibid.) menar utöver detta att det främsta inom en trygg bas är att anknytningspersonerna finns tillgängliga. Det kan innebära att de är där för att uppmuntra eller stötta barnet, men innefattar även att personen inte aktivt ingriper om det inte är nödvändigt (ibid.). Bowlby (ibid.) betonar däremot att en anknytningsperson inte kan fungera som en trygg bas för barnet om denna inte kan förstå samt respektera barnets anknytningsbeteenden, det skapar i sin tur motsatsen till en trygg bas för barnet. Ju äldre ett barn blir desto längre bort från sin bas vågar de sig ta, precis som att ju tryggare ett barn ser sin bas desto mer tas den för given (ibid.). Det understryks även att barn i förskolan som uppvisar en känslomässig stabilitet samt drar nytta av sina förutsättningar är de barn vars föräldrar uppmanar självständighet men ändå finns tillgängliga för att möta barnets behov, vilket även gäller motsatsen (ibid.).

4.3 Anknytningsmönster

Ett område som anknytningsteorin i synnerhet uppmärksammar är anknytningspersonens, ofta vårdnadshavares, påverkan på barns utveckling (Bowlby, 2010). Bowlby (ibid.) beskriver att de anknytningsmönster som ett barn utvecklar i tidig ålder påverkas av hur föräldrarna eller annan anknytningsperson bemöter barnet. Det första anknytningsmönstret är det av en trygg anknytning vilket innebär att barnet förlitar sig på att anknytningspersonen

finns till hands om barnet söker stöd eller befinner sig i en svår situation (ibid.). I det andra anknytningsmönstret vilket beskrivs som en otrygg ambivalent anknytning är barnet mer osäker på om anknytningspersonen finns tillgänglig för att ge stöd eller tröst om barnet behöver det (ibid.). Denna osäkerhet hos barnet kan leda till att barnet har svårare med att vara separerad från anknytningspersonen eller att hen inte utforskar världen lika ofta (ibid.). Det tredje och sista anknytningsmönster som Bowlby (ibid.) lyfter är en otrygg undvikande anknytning vilket beskrivs som att barnet inte söker stöd och tröst hos anknytningspersonen då hen inte förväntar sig få gensvar på detta.

4.4 Sammanfattning

Avslutningsvis valdes anknytningsteorin som teoretisk utgångspunkt då begreppet anknytning, som studien utgår från, härstammar från teorin samt för att det ansågs vara intressant att undersöka gruppstorlek utifrån detta. Utöver detta valdes anknytningsteorin då den just undersöker hur yngre barn utvecklar relationer och hur dessa relationer i sin tur påverkar barnens utveckling (Bowlby, 2010). Trots att teorin utgår från den relationen yngre barn skapar till sina vårdnadshavare och framför allt relationen mellan barn och modersgestalt ansågs det vara av relevans att granska byggandet av anknytningsrelationer i förskolan ur ett anknytningsteoretiskt synsätt. Detta eftersom anknytning enligt Bowlby (ibid.) just är en så stor del av en människas, särskilt yngre barns, utveckling. Som nämnt i inledningen är det enligt Skolverket (2022) cirka 86% av alla yngre barn i Sverige som är inskrivna i förskolan, vilket i sin tur leder till att det är många barn som bygger relationer till personalen i förskolan. Därför kan det anses vara viktigt att se på relationen mellan det yngre barnet och förskolepersonal utifrån anknytningsteorin.

5. Metod

I detta kapitel kommer studiens metodval och genomförande i form av urvalsprocess och etiska övervägande att redovisas samt motiveras. Därefter kommer begreppen reliabilitet och validitet att beskrivas och sättas i relation till studiens innehåll.

5.1 Kvalitativ metod

Studien tar sin utgångspunkt i en kvalitativ metod. Orsaken till detta är då kvalitativ metod koncentrerar sig främst på innehåll och mening i stället för statistiska samband (Alvehus, 2019). Innehåll och mening ansågs vara den form av empiri som skulle vara mest fördelaktig i relation till studiens syfte och frågeställningar. Studien intresserar sig för förskolepersonals upplevelser och erfarenheter kring forskningsfrågan, det vill säga att studien inte eftersöker enbart ett svar för att uppfylla studiens syfte. Trots att en kvantitativ metod förmodligen skulle ökat generaliserbarheten för denna studie kan det antas att en kvantitativ metod inte är ett optimalt metodval i relation till studiens syfte, då syftet ämnar beröra på vilket sätt förskolepersonal resonerar i frågor om anknytning och gruppstorlek. Detta går i hand med vad Patel & Davidson (2019) skriver om kvalitativa studier där forskaren arbetar med tolkning och beskrivningar för att få djupare kännedom över lokala företeelser, vilket för denna studie blir det förskolepedagogiska fältet.

Den kvalitativa metod som studien tillämpar är intervjuer, mer specifikt semistrukturerade intervjuer. Eftersom studiens fokus just är på innehåll och mening valdes semistrukturerade intervjuer då de berör ett bredare tema där respondenten har större inflytande över innehållet av intervjun samt större möjlighet att utforma svaren (Patel & Davidson, 2019). I och med att studien intresserar sig för förskolepersonals upplevelser, tolkningar och erfarenheter kring anknytning och gruppstorlek som ett samverkande fenomen kan det därför anses vara gynnsamt att tillämpa en intervjuform som är öppen för detta. Den valda intervjuformen öppnar även upp för möjligheten att ställa respondenterna följdfrågor och anpassa intervjuns innehåll efter deras tolkningar och svar (Alvehus, 2019).

5.2 Genomförande

Intervjuerna tänktes vara runt 30 minuter långa vardera och bestod av fyra inledande frågor samt tio öppna frågor kopplade till studiens fokus (se bilaga 3). Tre av intervjuerna genomfördes vid ett fysiskt möte och de andra två uträttades över kommunikationsverktyget Zoom. Båda forskarna har närvarat vid samtliga intervjuer men det har skiftat vem som har tagit den ledande rollen och ställt intervjufrågor till respondenten. Ljud som exempelvis ehm, mhm eller eh har tagits bort när citaten från respondenterna redovisas i resultatet, detta för att underlätta för läsaren. Det insamlade materialet transkriberades, kodades och sammanfattades i olika teman som baserades på återkommande ämnen under intervjuerna. Dessa teman analyseras sedan utifrån centrala anknytningsteoretiska begrepp.

5.2.1 Urval

Det valdes att intervjua förskollärare och barnskötare från förskolor som alla har yngrebarnsavdelning då anknytning som nämnt i inledningen främst handlar om relationen mellan yngre barn och vuxna. Förskollärare och barnskötare utsågs som respondenter då studiens syfte och frågeställningar fokuserar på yngre barns anknytning ur förskolepersonals perspektiv. Valet av perspektiv gjordes som tidigare nämnt då det är svårt att intervjua yngre barn samt att detta är en kort studie som genomförs under en kort period. Inför intervjuerna fanns ett önskat antal på sex respondenter från tre olika förskolor som hade kunnat tänka sig delta i studien. Nio biträdande rektorer som ansvarar för förskolor med yngrebarnsavdelningar kontaktades via mejl och telefon för att komma i kontakt med eventuella respondenter (se bilaga 1).

Däremot blev inte återkopplingen som förväntat samt att tidsbristen blev en faktor. Av de biträdande rektorer som kontaktades var det enbart två som svarade, vilket genererade i tre respondenter där en av respondenterna precis gått från en yngrebarnsavdelning till en äldre barnsavdelning. Men på grund av begränsad tid valdes det att ändå inkludera denna respondent då hon har 25 års erfarenhet av att jobba på en yngrebarnsavdelning. Det valdes att inkludera respondenter med en variation av erfarenheter för att få en bredare blick över forskningsfrågan. På grund av lite återkoppling från de biträdande rektorerna fick sökandet av respondenter utvidgas till andra kommuner. Studien resulterade därmed i fem deltagande

respondenter från fyra olika förskolor i både två kommuner. Bristen av återkoppling gjorde att vi fick intervjua de första personerna som återkopplade, dock har alla erfarenhet av att arbeta på en yngrebarnsavdelning. Därför blev det till sist ett bekvämlighetsurval då de medverkande i studien bestod av personer som fanns till hands för att genomföra studien (Patel & Davidson, 2019).

5.2.2 Etiska överväganden

De forskningsetiska principer som Vetenskapsrådet (2017) lyfter har tagits i beaktning under studiens gång. För att informera undersökningsdeltagare blev respondenterna tilldelade en samtyckesblankett (se bilaga 2) där det stod vad deras uppgift i projektet var och vilka villkor som gäller för deras deltagande. I blanketten tydliggjordes en beskrivning på hur studien i korta drag kommer att genomföras, att de uppgifter som samlas in inte kommer att användas för något annat syfte än för forskning samt att deras deltagande är frivilligt. För att uppnå konfidentialitet så förvarades alla insamlade personuppgifter, såsom uppgifter på samtyckesblanketten och ljudupptagning av intervjupersoner, på Malmö universitets server där uppgifterna inte är tillgängliga för obehöriga. Allt insamlat material har transkriberats, kodats samt så har respondenterna fått fiktiva namn för att det inte ska gå att härleda uppgifterna till en särskild individ eller en särskild förskola. Alla insamlade uppgifter om medverkande personer kommer att raderas efter genomfört och godkänt examensarbete.

5.3 Reliabilitet

Begreppet reliabilitet syftar till i vilken grad ett forskningsresultat kan vara upprepningsbart om en annan forskare genomför en likadan undersökning (Patel & Davidson, 2019). Denna studie kan vara upprepningsbar men risken finns att empirin kan skilja sig då de insamlade materialet bygger på respondenternas erfarenheter och tolkningar. Det är nämligen högst ovanligt att en intervjuperson kommer att ge exakt samma svar på två olika intervjuer (Alvehus, 2019). I denna studie har det även inkluderats respondenter med lite kortare erfarenhet av att jobba på en yngrebarnsavdelning, detta kan påverka studiens reliabilitet då de personerna kanske kommer att ha ändrade erfarenheter kring forskningsområdet ifall en liknande studie genomförs med samma respondenter längre fram.

5.4 Validitet

Validitet avser om en studie har undersökt det den vill undersöka (Alvehus, 2019). Studiens intervjuguide (se bilaga 3) kan anses vara av hög validitet då alla intervjufrågor utformades utifrån det studien ska undersöka. Ett exempel på en fråga direkt tagen från intervjuguiden som gör just detta är “Hur känner du att din förmåga att skapa anknytningsrelationer till alla barn på avdelningen påverkas av barngruppens storlek?”. Studien tar som nämnt i inledningen sin utgångspunkt i hur barngruppens storlek och anknytning kan påverka varandra. Även urvalet av intervjupersoner kan granskas utifrån validitet då personerna valdes med koppling till studiens syfte och frågeställningar. Intervjupersonernas ålder, kommun samt yrkesroll varierar även, för att gruppen av respondenter skulle ha olika perspektiv och erfarenheter.

6. Resultat och Analys

I detta avsnitt kommer insamlad data att redovisas och analyseras utifrån studiens teoretiska utgångspunkt. Denna data har transkriberats, kodats och sammanfattats i följande teman som var återkommande i intervjuerna: inskolning, barngruppens påverkan i förskolan, arbetet med anknytning och trygghet samt anknytningen och gruppstorlekens samverkan. Intervjupersonerna kommer i resultatet att benämnas utifrån deras fiktiva namn (Emma, Anette, Anki, Lisa och Anne). Gäller det samtliga eller flera intervjupersoner kommer de att benämnas som ”respondenterna”.

6.1 Inskolning

I relation till anknytning ansågs det vara gynnsamt att få en bild över hur de yngre barnens första tid på förskolan ser ut samt hur de tas emot av personalen. Därför ställdes en fråga om hur inskolning ser ut på respondenternas avdelningar. Majoriteten av respondenterna har samma form av inskolning, vilket är en inskolning under två veckor där vårdnadshavarna i viss mån deltar. Anki som nyligen bytt från yngrebarnsavdelning till äldre barns avdelning gav följande svar:

Vi hade 14-dagars inskolning [...] vi individanpassade ju det rätt så mycket ändå även om inskolningen var 14 dagar, så blev det mycket där man kände framför allt att både föräldern och barnet kändes trygga och kände sig mogna att lämna [...] vissa barn brydde sig inte så mycket om föräldrarna så då kunde ju föräldrarna hålla sig tillbaka redan kanske på tredje dagen. (Anki)

Däremot skiljde sig Anettes svar från resterande på så vis att hon inte nämnde en specifik inskolningsmetod. Utan i stället beskrevs inskolningen som individbaserad, där inskolningen anpassas efter barnets behov.

Första dagen så kommer vårdnadshavare och barn och hälsar på i ungefär en och en halv timme, lite beroende på vad barnet orkar [...] Sen utifrån det så gör vi ett inskolningsschema tillsammans med vårdnadshavaren, vissa barn tar lite längre tid på sig att anknyta till pedagogerna på förskolan medan för andra räcker det med några dagar så det vi utgår från ifrån är barnet

Utifrån detta svar kan en tolka det som att inskolningen på Anettes avdelning är mer flexibel än på de resterande respondenternas avdelningar som har en specifik längd som utgångspunkt under inskolningsperioden. Det framkommer inte om och i så fall hur länge vårdnadshavarna deltar i inskolningsprocessen mer än att de hälsar på och gör ett inskolningsschema tillsammans med personalen. Inskolningsperioden som Anette beskriver kan tolkas baseras på hur långt barnet har kommit i sitt anknytningsbyggande med personalen i förskolan. Hon beskrev även att anknytning är “[...] det mesta du gör” under inskolningsperioden, vilket samtliga respondenter också tog upp.

Utifrån ett anknytningsteoretiskt perspektiv kan en 14-dagars inskolning ses som en gynnsam teknik för att få barnet att börja knyta an och finna trygghet hos personalen i förskolan. Detta eftersom Bowlby (2010) beskriver att barns förmåga att skapa emotionella relationer till individer är en fundamental del i människans liv, samt för barns anknytning. Varför just en 14-dagars inskolning kan ses som något positivt är även för att det ger utrymme för barnet att knyta an till personalen i förskolan över en lite längre period. där det endast är fokus på att skapa en relation. Denna känslomässiga relation mellan barn och personal kan i sin tur leda till skapandet av det Bowlby (ibid.) kallar för en trygg bas, något som är grundläggande inom anknytningen. Att utgöra en trygg bas innebär att barnet ska kunna utforska världen och sedan bli välkomnad tillbaka med både fysisk och emotionell närhet (ibid.). En trygg bas kan kopplas till inskolningen där barnen har möjlighet att utforska förskolans miljö och vad den har att erbjuda under kortare perioder för att sedan kunna mötas av vårdnadshavarnas emotionella närhet. Utifrån respondenternas svar kan inskolningen förstås som en period där barnens trygga bas ska skifta från vårdnadshavare till personal, i tillräcklig mån där barnet kan söka närhet även hos personalen och inte enbart hos vårdnadshavaren.

6.2 Barngrupp och gruppstorlek

Frågorna relaterade till gruppstorlek behandlade bland annat hur gruppstorleken påverkar diverse aspekter av förskolans verksamhet och hur det påverkar barn- och pedagogers möjlighet för att knyta an till varandra. Den första frågan fokuserade på hur stor barngruppen var som respondenterna arbetar i. Emma, Anki och Lisa arbetar i en barngrupp med 16 barn

och Anette och Anne av respondenterna arbetar i en barngrupp som omfattar 15 barn. Det ställdes även en fråga om hur ofta de delade upp barngruppen i mindre grupper. Emma beskrev att "Två till tre gånger i veckan, är vi uppdelade i mindre konstellationer", varav majoriteten av de andra respondenterna även berättade att de arbetade på liknande sätt. Däremot skiljer sig svaren angående hur länge barnen är uppdelade i mindre grupper, det sträcker sig från en halvtimme till en timme. Därefter ställdes en fråga om hur respondenterna ansåg att gruppstorleken påverkade annat under dagen såsom måltider, planerade aktiviteter eller den fria leken. Flera av respondenterna upplever att det kan finnas svårigheter med att genomföra aktiviteter i en stor yngrebarnsgrupp varav Lisa uttryckte:

Speciellt under inskolningsperioderna [...] så kan det ju försvåra lite vilket gör att man kan inte göra aktiviteter som man hade tänkt man kanske inte kan gå på utflykter riktigt för att barnen är för oroliga (Lisa)

I svaren på frågan om hur gruppstorleken påverkade annat under dagen beskrev Anette och Anki vilken storlek på barngruppen som de ansåg var optimal, vilket redovisas i citaten nedan.

Det kan vara färre barn, alltså har man en grupp på ungefär tio barn då funkar det nog som allra bäst, har man för få barn så blir det bara tråkigt [...] Är det för många barn så kan det bli väldigt mycket stress (Anette)

Alltså jag tycker att 16 barn är alldeles för mycket [...] när jag jobbade i en barngrupp med bara tio barn, även om vi ju då var två pedagoger, så kunde jag då ärligt säga att jag såg varje barn varje dag och så kunde hjälpa till med varje barns behov varje dag, men det kunde jag inte göra när jag hade 16. Det va ju alltid någon som slank under radarn (Anki)

Som redovisat i ett av citaten ovan uttryckte Anki att det alltid var något barn som "slank under radarn" i en barngrupp med 16 barn. En kan utifrån citatet ovan tolka det som att en mindre barngrupp kan möjliggöra för att fler barn kan få en trygg anknytning till i alla fall en av de vuxna på avdelningen. Detta eftersom personalen har större möjlighet att se varje barn, vilket respondenterna även beskrivit ovan. Ingen av respondenterna lyfter begreppet anknytning i sina svar på den ovan nämnda frågan, däremot beskriver Anki att det finns möjligheter för personalen att se alla barn och möta deras behov i en barngrupp på tio barn.

Det går i sin tur i hand med vad Bowlby (2010) menar är grundläggande för byggandet av en trygg anknytning, att anknytningspersonen finns till hands om barnet behöver stöttning eller tröst. I en barngrupp med många barn kan det tänkas försvåra personalens förmåga att vara tillgänglig för alla barn, vilket då möjligen kan påverka byggandet av en trygg anknytning. Det kan antas att det är lättare att få en överblick över alla barnen i barngruppen desto färre barn det är.

6.3 Arbetet med anknytning och trygghet

Ett återkommande begrepp inom samtliga genomförda intervjuer var trygghet. Begreppet togs upp av respondenterna i olika sammanhang, däremot kopplades det ofta ihop med att knyta an till de yngre barnen i förskolan. Samtliga respondenter beskriver trygghet som en av de mest centrala delarna i ett barns första tid på förskolan. I citaten nedan beskriver Anette och Emma att tryggheten hos barnen blir som en grund för deras utforskande samt relationsskapande. De beskriver även att barnens trygghet och anknytning påverkar många runt omkring barnet såsom vårdnadshavare och de andra barnen på förskolan.

Är inte barnen trygga med oss och kan knyta an till oss så blir det jobbigt både för barnen och vårdnadshavarna och för oss och för de andra barnen i gruppen också [...] Är vårdnadshavarna trygga så blir barnen trygga, är barnen trygga så är vårdnadshavarna trygga och det blir dem om barnet har en relation och har skapat en anknytning till någon (Anette)

Absolut tycker jag den är viktig, det är ju deras start till förskolan [...] det här att utforska, uppleva saker tillsammans så anknytning och trygghet är ju det viktigaste de är i behov av när de börjar (Emma)

För att få tydliggjort hur de olika respondenterna arbetar med trygghet och anknytning till barnen ställdes en fråga om de har någon teknik för att främja en trygg anknytning mellan barn och personal. Den mest återkommande tekniken för att knyta an med barnen var att främst kommunicera med dem, vara på deras nivå samt att bekräfta och möta deras behov. I citaten nedan redovisas Ankis, Anettes och Annes tekniker:

Att vara på golvet och liksom småprata med dem, försöka locka dem och visa intresse för dem, och även om de inte har ett språk, att man ändå pratar med dem eller ställer frågor som “vad tycker du vi ska göra” “ska vi gå och rita” eller “ska vi lyssna på musik” (Anki)

En härvarande pedagog, en härvarande förskollärare. Jag är där barnen är, jag umgås med barnen, jag pratar med barnen, jag leker med barnen och låter de komma tanka energi om dom behöver (Anette)

Nej jag skulle inte säga att jag har någon speciell teknik utan det varierar från barn till barn också, att man försöker möta dem där de är, nej men man kan finna något gemensamt till alltså, vad ska jag säga, man snappar upp vad barnen tycker är roligt och så kan man använda sig av det (Anne)

Anne beskrev att hon inte hade någon specifik teknik för att främja anknytningsbyggandet med barnen utan individanpassar detta utifrån enskilda barn. Trots att Anne beskriver att hon inte har någon teknik kan individanpassningen tolkas bli hennes teknik i arbetet med trygghet och anknytning.

Bowlby (2010) beskriver att något av det mest centrala inom en *trygg bas* är att barnets anknytningspersoner finns tillgängliga, vilket respondenterna beskriver att de är genom att vara nära barnen och vara på deras nivå. Därav kan det tolkas som att personalen i förskolan blir de anknytningspersoner som Bowlby beskriver fast i en förskolekontext. Som Emma beskriver så blir barnens trygghet en grund för deras utforskande och för deras upplevelser i barngruppen. Detta blir en direkt koppling till en *trygg bas* då Bowlby (ibid.) beskriver att när anknytningspersonerna utgör en trygg bas för barnet vågar barnet i högre grad utforska världen. Utifrån ett anknytningsteoretiskt synsätt kommer barnen förmodligen inte att finna trygghet till förskolan och personalen lika snabbt, särskilt eftersom barnen kommer till förskolan med redan befintliga anknytningsmönster som kommer att skilja sig åt (ibid.). Samtliga respondenter beskriver att en viktig del och en gynnsam teknik för att ge barnen trygghet är att ge dem tröst när de är i behov av det. Vilket återigen är en central del av anknytningsteorin och en *trygg bas* där fokus ligger på att finnas till hands när barnet behöver det (ibid.).

Däremot poängteras det av Bowlby (ibid.) att ett barns anknytningsperson inte kan utgöra en *trygg bas* om denna inte kan förstå barnets anknytningsbeteenden. Därför kan det precis som Anne beskrev vara fördelaktigt att individanpassa tekniken som används vid byggandet av anknytningsrelationer för att bäst möta varje barns behov. Utifrån ett anknytningsteoretiskt synsätt kan de tekniker som majoriteten av respondenterna beskriver anses vara lämpliga att använda sig av vid möte med ett barn som har ett tryggt anknytningsmönster, då detta barn just aktivt söker sig till sin anknytningsperson när anknytningssystemet aktiveras (ibid.). Vilket går ihop med det Anette nämnde om att vara där om barnen behöver exempelvis “tanka energi”.

6.4 Anknytning och gruppstorlek

Det ställdes en fråga om hur respondenterna ansåg att deras förmåga att knyta an till barnen påverkades av barngruppens storlek. Flera av respondenterna beskrev att de ansåg att barngruppens storlek hade en effekt på deras möjligheter att skapa anknytningsrelationer med barnen. Utdragen från intervjuerna som redovisas nedan visar att Lisa och Anne gärna vill finnas till för varje enskilt barn och möta dess behov så gott det går men att detta kan bli svårt när man har en stor barngrupp.

[...] man anknyter ju kanske inte lika bra till alla barn när det är så pass många barn, jag försöker att skapa relationer med alla barnen just eftersom man vill kunna, man vill kunna finnas där för alla barnen oavsett men det är klart att det ju blir svårare ju större barngruppen är (Lisa)

Ja men det tycker jag ju att det gör, det är jättesvårt. Vi pratar mycket om individanpassning, och det är jättesvårt att göra i för stora barngrupper, och hitta en anknytning till varje barn blir svårt i stora barngrupper. Det är svårt att se alla barnen hela tiden och det är ju det vi vill utgå från. Ja att hinna se alla varje dag (Anne)

Anette ansåg dock att gruppstorleken inte var något som påverkade hennes förmåga att kunna knyta an till barnen i förskolan. Hon påstår “Nej, för att jag anser att man ska möta varje barn varje dag [...] jag är en väldigt öppen person som gärna sitter ner och pratar med barnen”.

En kan analysera det som Anette lyfter utifrån ett anknytningsteoretiskt perspektiv då anknytning innebär mer än att möta och föra samtal med barnen. Anknytningsbyggande främjas av att omsorgsgivaren bekräftar barnets behov när anknytningssystemet är påslaget och barnet är i affekt (Bowlby, 2010). Detta leder sedan till att barnet i fråga och anknytningspersonen bygger en trygg bas (ibid.). Det räcker alltså inte med att endast samtala för att skapa en känslomässig relation utan det krävs ett kontinuerligt samspel där det finns respekt för barnens behov. Utöver detta kan det även tänkas att en större barngrupp försvårar byggandet av anknytningsrelationer då personalen förmodligen inte har den tid och möjlighet som krävs för att kunna ge en likvärdig bekräftelse till alla barn varje dag. Samtliga respondenterna visar på en stark vilja att kunna finnas tillgängliga för varje enskilt barn samt att kunna se varje barns individuella behov varje dag, vilket Lisa och Anne menar kan försvåras på grund av många barn i en barngrupp. Har inte ett barn en trygg bas på förskolan så kan det möjligen begränsa barnet i dennes utveckling då en trygg bas bidrar till att barnet vågar utforska och blir mer självständig (ibid.). Som Bowlby (1969, 1982) beskriver så är alltid den vuxna omsorgsgivare och barnet omsorgstagare i en anknytningsrelation. Detta innebär att barnet blir beroende av att omsorgsgivaren ger den omsorg som barnet behöver. Ur ett anknytningsteoretiskt perspektiv samt att majoriteten av respondenterna poängterade att det blir svårare att ge varje barn omsorg och möta deras behov dagligen, kan större barngrupper eventuellt leda till negativ påverkan på de yngre barnens anknytning.

7. Diskussion

I detta kapitel kommer studiens resultat att diskuteras utifrån tidigare forskning. Inledningsvis kommer diskussionen att beröra personalens möjlighet att skapa anknytningsrelationer i en stor barngrupp för att besvara vår första frågeställning: *Hur anser personal i förskolan att barngruppens storlek kan påverka yngre barns förutsättningar för anknytning till dem som personal i förskolan?* Därefter kommer yngre barns anknytning i större barngrupper att diskuteras för att besvara den andra frågeställningen, vilket är: *Hur menar personal i förskolan att barngruppen storlek kan påverka deras möjligheter att knyta an till det individuella barnet?* Detta följs upp av en metoddiskussion om studiens metodval, reliabilitet, validitet, urval och generaliserbarhet. Till sist avslutas detta kapitel med slutsatser samt en avslutande reflektion kring studien.

7.1 Personalens möjligheter att skapa anknytningsrelationer i en stor barngrupp

Genom att granska vårt resultat i förhållande till de tidigare studier som genomförts så blev det tydligt att personalens kompetens och yrkeserfarenhet är av stor betydelse i förskolan. Av alla respondenter i vår studie var det Anette, som hade en av de längsta yrkeserfarenheterna som ansåg att byggandet av anknytningsrelationer inte omöjliggjordes på grund av barngruppens storlek. Enligt Petrova Trifonova (2023) så har förskollärares yrkeserfarenhet och mindre barngrupper en positiv påverkan på framför allt interaktionen mellan personalen och barnen. Resultatet av vår studie tyder på att en mindre barngrupp är väsentlig för personalens möjligheter att skapa anknytningsrelationer i och med att majoriteten av respondenterna ansåg att de inte hade möjlighet att möta alla barn.

Däremot var det som tidigare nämnt även Anki och Anette som såg att just denna möjlighet främjades i en mindre barngrupp. Williams, Sheridan och Pramling Samuelsson (2019) beskriver tre dimensioner som påverkar om en barngrupp uppfattas som för stor eller för liten, varav en av dessa är förskollärares kompetens. Anki och Anette som hade längre yrkeserfarenhet såg däremot större möjligheter att skapa anknytningsrelationer med de yngre

barnen i en stor barngrupp jämfört med Emma, Lisa och Anne som hade kortare erfarenheter. De tre dimensionerna som Williams, Sheridan och Pramling Samuelsson (ibid.) lyfter är förskollärarens kompetens, den fysiska miljön på avdelningen och barngruppens konstellation. Det kan vara så att alla dessa tre dimensionerna samverkar på de avdelningar som Anki och Anette arbetar på, vilket bidrar till att deras uppfattning skiljer sig från de resterande. Däremot var det dessa respondenter som ansåg att en optimal barngruppsstorlek var på tio barn. Det var även Anki som nämnde att trots att hon försöker möta varje barn varje dag så var det alltid någon som "slank under radarn".

Flertalet av respondenterna beskrev att en stor del av deras tekniker för att skapa anknytningsrelationer till barnen handlade om att delta i barnens lek samt att kommunicera med dem. Forskning som Ritblatt och Longstreth (2019) genomförde trycker på att pedagoger genom lek kan skapa positiva relationer till yngre barn, vilket i sin tur främjar deras välbefinnande. Utifrån denna forskning hade respondenternas teknik för anknytning kunnat ses som fördelaktig. Trots detta kan barngruppens storlek ändå bli en avgörande faktor då det kanske inte är möjligt att möta varje individuellt barn på det sätt som barnet eventuellt behöver. Som Anne lyfte blir det "svårt att individanpassa i stora barngrupper och hitta en anknytning till varje barn i större barngrupper, det är svårt att se alla barnen hela tiden". Därav kan det tolkas som att det blir svårt att skapa anknytningsrelationer just utifrån enbart lek. Detta går återigen ihop med de tre dimensioner som Williams, Sheridan och Pramling Samuelsson (2019) lyfte, precis att det är flera faktorer som behöver samspela för hur barngruppen fungerar och uppfattas, vilket även kan tolkas innefatta hur relationerna inom gruppen upplevs.

7.2 Yngre barns anknytning i större barngrupper

Precis som Prino, Longobardi, Fabris och Settanni (2022) redovisar i sin forskning om anknytning så visar ofta yngre barn tröstbeteenden och en trygg bas gentemot personalen i förskolan. Respondenterna i vår studie har mer än en gång tryckt på hur viktig anknytningen mellan personal och barn är för de yngsta barnen. Det kan vara på grund av att yngre barn visar tröstbeteende mer regelbundet som gör att respondenterna anser att anknytningen och tryggheten är en viktig del av barns förskolevistelse. Det kan möjligen även förklara varför

många av respondenterna lägger så mycket tid på anknytning vid inskolningen. En 14-dagars inskolning är planerad utifrån idén om att barnet behöver tid till att knyta ett känslomässigt band till en ny omsorgsperson, vilket kan förklara varför många av respondenterna använder sig av denna metod eller anpassar inskolningsperioden efter barnets behov (Sandberg & Vuorinen, 2020). Trots att många av respondenterna beskriver att de försöker att lägga mycket tid på att knyta an med barnen är det även en del som anser att det kan bli svårt i en större barngrupp. Lisa beskrev utöver detta att det kunde bli svårt att genomföra planerade aktiviteter i en stor yngrebarnsgrupp under inskolningsperioderna just eftersom barnen lätt kan vara oroliga samt att det då kan bli många barn att ge tröst till samtidigt. Detta går hand i hand med det resultat Nasiopoulou, Williams och Lantz-Andersson (2022) redovisar i sin studie om att det är svårt med planerade aktiviteter i större barngrupper då barnen kräver pedagogens uppmärksamhet. De beskriver dessutom att i en större barngrupp blir det tidsbrist, vilket i sin tur leder till att det blir svårt att möta varje enskilt barns behov (ibid.).

Ur ett anknytningsteoretiskt synsätt kan det även bli problematiskt med en allt för stor barngrupp om en diskuterar gruppstorlek utifrån anknytningsmönster. Har du en barngrupp på 16 barn så finns det säkerligen stor sannolikhet att barnen inte erfarar likadana anknytningsmönster när de skolas in i förskolan då Bowlby (2010) beskriver att barn utvecklar olika anknytningsmönster. Respondenterna beskrev olika tekniker för att knyta an till barnen i förskolan. Däremot kanske inte alla tekniker passar alla barn beroende på deras anknytningsmönster. Har du ett barn som till exempel besitter ett otryggt undvikande anknytningsmönster så kan en tänka att det blir svårt att använda en teknik som bygger på att möta barnet när hen behöver tröst. Ett barn med ett otryggt undvikande anknytningsmönster går inte aktivt fram till sin anknytningsperson när anknytningssystemet slås på utan försöker lösa "problemet" på egen hand (ibid.). Fortsättningsvis kan de tekniker som beskrevs snarare passat ett barn som besitter ett tryggt anknytningsmönster då de aktivt söker tröst när anknytningssystemet är påslaget. Catrinel och Avram (2018) beskriver i sin studie att ett tryggt anknytningsmönster främjar emotionell reglering hos barn. Detta kan kopplas till vår studies resultat på så sätt att det kanske förklarar varför respondenterna tycker det är viktigt att barnen ska känna trygghet och finna anknytning hos personalen. Det kan tolkas som att

personalen vill att barnen ska kunna läsa av sina känslor och be om tröst när de är i behov av det.

7.3 Metoddiskussion

7.3.1 Metodval

Som nämnt i kapitel 5 så valde vi att använda oss av en kvalitativ metod i form av semistrukturerade intervjuer då vi ville undersöka erfarenheter och tolkningar, snarare än statistiska samband. Risken med att utföra semistrukturerade intervjuer men även intervjuer generellt är att det kan förekomma en intervjuareffekt. Detta innebär att respondenten medvetet eller omedvetet ger det svar som hen tror att intervjuaren vill ha (Patel & Davidsson, 2019). Vanligtvis uppstår detta under kvantitativa intervjuer men vi anser att fenomenet även kan appliceras på kvalitativ forskning (ibid.). För att minska risken för intervjuareffekt valde vi under intervjuerna som genomfördes över Zoom att stänga av kamerorna så att respondenten inte skulle bli påverkad av vårt kroppsspråk eller våra ansiktsuttryck. Det kan säkerligen finnas negativa aspekter av att dels ha intervjun digitalt, dels att ha kamerorna avstängda. Vi ansåg dock att det ändå var gynnsamt att utföra intervjuerna digitalt då vissa av våra respondenter befann sig i en kommun som inte var närliggande. Att ha intervjun digitalt bidrog med att kunna vara mer flexibel.

Majoriteten av de genomförda intervjuerna blev relativt korta i jämförelse med vad vi hade förhoppningar om. Det kan bland annat bero på att en del av respondenterna inte hade mycket tid till sitt förfogande på grund av deras arbete. Det kan även bero på vår intervjuguide (se bilaga 3) som kanske hade behövts utvecklas. Vi valde att ha ett fåtal öppna frågor vilket semistrukturerade intervjuer fokuserar på (Alvehus, 2019). Till en framtida studie hade frågorna kunnat vara mer öppna så att de bjuder in till en längre diskussion. Utöver detta hade det även kunnat anses vara fördelaktigt att ställa fler följdfrågor, men i och med att detta är ett nytt område för oss som inte har forskat tidigare så kan det ha påverkat intervjuernas utfall.

7.3.2 Urval och generaliserbarhet

Studien utgick från ett bekvämlighetsurval på grund av tidsbrist och få som återkopplade av de vi kontaktade, vilket ledde till att vi fick färre intervjupersoner än vad vi önskat. Som tidigare nämnt fick vi även utvidga vår sökning av respondenter till mer än enbart en kommun. Till en framtida studie hade det kunnat vara önskvärt att ha fler respondenter samt fler från andra kommuner än enbart två, detta hade kunnat ge en bredare inblick på forskningsfrågan. Bristen av återkoppling gjorde som nämnt i kapitel 5 att vi fick intervjua de första personerna som återkopplade. Därför resulterade vårt urval till sist i ett bekvämlighetsurval då de medverkande i studien bestod av personer som fanns till hands för att genomföra studien (Patel & Davidson, 2019). Ett bekvämlighetsurval kan problematiseras då det kan påverka studiens generaliserbarhet (ibid.). I och med att vi har ett lågt antal deltagande respondenter så kan inte generaliserbarheten beskrivas som hög. Det hade bland annat krävts ett större antal respondenter för att kunna dra någon slutsats om att det vi har upptäckt är en generell upplevelse för majoriteten eller alla personer som arbetar i en yngrebarnsavdelning (Alvehus, 2019). Vi kan endast dra slutsatser utifrån de deltagande respondenternas erfarenheter för att besvara vår forskningsfråga.

7.3.3 Studiens validitet och reliabilitet

För att få en högre validitet i studien kunde fler respondenters erfarenheter vara av relevans. Utöver detta hade det även kunnat vara av intresse i relation till validitet att ha ett krav på hur länge de deltagande respondenterna har arbetat i en yngrebarnsavdelning. Men just eftersom vi hade begränsad tid så valdes det att inkludera alla respondenter som återkopplade oavsett deras erfarenheter av att jobba i en yngrebarnsavdelning. Trots detta kan studien i stora drag anses vara av god validitet då de deltagande respondenterna hade en variation av erfarenheter av att arbeta i en yngrebarnsavdelning, vilket kan tolkas ge ett bredare synfält över forskningsområdet. Detta går i sin tur ihop med att validiteten avser om en studie har undersökt det den vill undersöka (Alvehus, 2019). Som beskrivits tidigare kan studien utifrån reliabilitet vara upprepningsbar. Risken finns dock att empirin kan skilja sig då de insamlade materialet bygger på respondenternas erfarenheter och tolkningar (ibid.). Hade en genomförd en liknande studie med samma respondenter som denna studie hade resultatet kunnat se annorlunda ut då respondenterna kan ha ändrat sin uppfattning om ämnet eller tagit del av ny

kunskap (Alvehus, 2019). Sammanfattningsvis kan studien därav tolkas ha låg reliabilitet på grund av att den just bygger på personliga erfarenheter och åsikter.

7.4 Slutsatser och avslutande reflektion

Som nämnt i inledningen är det flertalet förskolor som inte möter Skolverkets (2021) rekommendationer för hur stora barngrupperna i förskolan bör vara, baserat på åldersindelning. En yngre barnsgrupp bör enligt Skolverket (ibid.) omfatta cirka sex till tolv barn. I resultaten tydliggjordes det att samtliga av respondenternas barngrupper var större än rekommendationerna. Detta beror på att barngrupperna inte delas upp i mindre konstellationer under majoriteten av dagarna, vilket resulterar i att barngruppen innefattar hela avdelningen. Enligt SCB (2021) så definieras en barngrupp som just den grupp barnen spenderar majoriteten av dagarna med.

Studiens resultat visade att personalen ansåg att en för stor barngrupp kan försvåra vissa aspekter av förskolans verksamhet såsom inskolning, planerade aktiviteter men även att möta varje barn varje dag. De ansåg även att där finns en risk för att de yngre barnens anknytningsbyggande kan bli lidande av att barngruppen är för stor då flertalet av respondenterna inte kände att de hann se varje barn och bekräfta deras behov. En slutsats vi kan dra utifrån detta är att yngre barns förutsättningar för anknytning kan påverkas negativt i stora barngrupper. Denna slutsats dras eftersom personalen som tidigare nämnt inte har möjlighet att möta varje barns individuella behov, vilket i sin tur kan leda till att barnen inte får möjlighet att spendera den tiden som behövs med varje enskild pedagog för att kunna skapa en meningsfull relation. Anknytningsbyggande främjas av att omsorgsgivaren, vilket blir förskolepersonal, bekräftar barnets behov (Bowlby, 2010). Ser personalen då inte varje barn blir därför anknytningen mellan de två parterna drabbad och kan även leda till att barnet i fråga och anknytningspersonen inte kan bygga en trygg bas (ibid.). Därför kan slutsatsen dras att yngre barns förutsättningar för anknytning kan påverkas negativt av en stor barngrupp.

En annan slutsats som går att dra är att personalen i förskolan upplever att deras möjligheter att knyta an till barnen försvåras av en stor barngrupp då de poängterar att de inte har tid att

skapa anknytningsrelationer till varje barn. Det kan tolkas som att de inte har de strukturella förutsättningarna som behövs för att ge dem möjlighet att skapa relationer till varje barn. En strukturell förutsättning som hade gynnat deras anknytningsbyggande hade varit en mindre barngrupp vilket även lyfts av samtliga respondenter. Utifrån dessa slutsatser kom vi fram till att tidsbristen som personalen upplever och anser påverkar deras möjlighet att skapa anknytningsrelationer till varje barn är det som i sin tur påverkar de yngre barnens förutsättningar att få en trygg anknytning till personalen i förskolan.

Vi har funnit svårigheter med att applicera tidigare forskning på vårt resultat då vi undersökte gruppstorlek och anknytning som ett samverkande fenomen, medan tidigare forskning främst har undersökt begreppen som separata delar. Till framtida forskning anser vi att det hade kunnat vara fördelaktigt och intressant att studera yngre barns anknytning utifrån barnens perspektiv i stället för ur personalens. Men i och med kort tidsram till vårt förfogande hade detta blivit väldigt svårt att genomföra. Därför hade en längre studie med observationer av yngre barns anknytning kunnat vara intressant att genomföra för att få en bredare blick över forskningsfältet. Vi har förhoppningar om att denna studie kan tillföra ett ökat intresse för vidare studier och forskning kring yngre barns anknytning i relation till gruppstorlek.

Referenslista

- Alvehus, Johan (2019). *Skriva uppsats med kvalitativ metod. En handbok*. 2. uppl. Stockholm: Liber
- Bowlby, John (1969, 1982). *Attachment and Loss: Vol. 1: Attachment*. 2. uppl. New York: Basic Books.
- Bowlby, John (2010). *En trygg bas*, övers. P. Wiking. 2. uppl. Stockholm: Natur & Kultur
- Broberg, Anders., Granqvist, Pehr., Ivarsson, Tord & Risholm Mothander, Pia (2006). *Anknytningsteori: betydelsen av nära känslomässiga relationer*. Stockholm: Natur & Kultur
- Broberg, Malin., Hagström, Birthe & Broberg, Anders (2012). *Anknytning i förskolan: vikten av trygghet för lek och lärande*. Stockholm: Natur & Kultur
- Catrinel A. Ștefan & Avram, Julia (2018). The multifaceted role of attachment during preschool: moderator of its indirect effect on empathy through emotion regulation, *Early Child Development and Care*, Vol. 188(1), ss. 62–76.
DOI: [10.1080/03004430.2016.1246447](https://doi.org/10.1080/03004430.2016.1246447)
- Forskare: Så påverkas barnen av stora förskolegrupper (2018). *SVT Nyheter*, 18 mars.
<https://www.svt.se/nyheter/forskare-barns-valmaende-paverkas-av-gruppstorleken>
- Förskoleförvaltningen Malmö Stad (2020). *Funktionsprogram för förskolor i Malmö*.
<https://malmo.se/download/18.492e6d8f17575ea6e8929945/1611648994625/Funktionsprogram%20f%C3%B6r%20f%C3%B6rskolor%20i%20Malm%C3%B6.pdf>
- Lärarnas Riksförbund (2022). *Varannan barngrupp är för stor i förskolan* [pressmeddelande], 27 oktober. <https://via.tt.se/pressmeddelande/varannan-barngrupp-ar-for-stor-i-forskolan?publisherId=230471&releaseId=3333825>

Nasiopoulou, Panagiota., Williams, Pia & Pramling Samuelsson, Ingrid (2022). Preschool Teachers' Work with Curriculum Content Areas in Relation to Their Professional Competence and Group Size in Preschool: A Mixed-methods Analysis, *Scandinavian Journal of Educational Research*, Vol. 66(3), ss. 533–548. DOI: [10.1080/00313831.2021.1897875](https://doi.org/10.1080/00313831.2021.1897875)

Patel, Runa & Davidsson, Bo (2019). *Forskningsmetodikens grunder: Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. 5 uppl. Lund: Studentlitteratur

Petrova Trifonova, Maria (2023). Quality of education and care in kindergartens and their readiness for inclusive education in Bulgaria, *European Journal of Special Needs Education*, Vol. 38(2), ss. 260–275. DOI: [10.1080/2154896X.2022.2062905](https://doi.org/10.1080/2154896X.2022.2062905)

Prino, Laura Elvira., Longobardi, Claudio., Fabris, Matteo Angelo & Settanni, Michele. (2022). Attachment behaviors toward teachers and social preference in preschool children. *Early Childhood Education and Development*, Vol. 34(4), ss. 806–822. DOI: [10.1080/10409289.2022.2085980](https://doi.org/10.1080/10409289.2022.2085980)

Ritblatt, Shulamit N. & Longstreth, Sascha. (2019). Understanding Young Children's Play: Seeing Behavior Through the Lens of Attachment Theory. *YC Young Children*, Vol. 74(2), ss. 78–84.
<https://www.proquest.com/docview/2220129932?parentSessionId=xqWyZjyVMGSwsn3sStKGo%2F3qIbcNnzxTl251F2tegg%3D&accountid=12249>

Sandberg, Anette & Vuorinen, Tuula. (2020). *Hem och förskola. Samverkan i förändring*. Stockholm: Liber

SCB (2021). *KVALITETSDEKLARATION, Förskola: barn och personal per 15*

oktober.

https://www.scb.se/contentassets/be119dec084f45999ce4785236b02210/uf0130_kd_2020_t_b_210422.pdf

Skolverket (2018). *Läroplanen för förskolan: Lpfö18*

<https://www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a65d5aa/1553968116077/pdf4001.pdf>

Skolverket (2021). *Rätt till förskola*. <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/ratt-till-forskola#h-Barngruppersstorlekochsammansattning>

Skolverket (2022). *Statistik över barn och personal i förskola 2021*.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/fler-statistiknyheter/statistik/2022-04-28-statistik-over-barn-och-personal-i-forskola-2021>

Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed*. Stockholm

https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/God-forskningssed_VR_2017.pdf

Williams, Pia., Sheridan, Sonja. & Pramling Samuelsson, Ingrid (2019). A Perspective of Group Size on Children's Conditions for Wellbeing, Learning and Development in Preschool, *Scandinavian Journal of Educational Research*, Vol. 63(5), ss. 696–711. DOI: [10.1080/00313831.2018.1434823](https://doi.org/10.1080/00313831.2018.1434823)

Bilaga 1

Hej!

Vi heter Lina Fransson och Isolde Borring och vi går termin 7 av förskolläraryrket på Malmö universitet. Just nu håller vi på att skriva vårt examensarbete. Vårt examensarbete handlar om hur barngruppen påverkar de yngre barnens anknytning till pedagoger. Vi hade tänkt genomföra intervjuer med pedagoger som jobbar på yngre barns avdelningar, vilket vi sett på Malmö stads hemsida att er förskola har. Skulle detta vara något som ni och er personal är intresserade av att delta i så får ni gärna återkoppla på detta mejl.

Vi hade uppskattat ert deltagande!

Med vänliga hälsningar, Lina och Isolde

Bilaga 2

På förskolläraryr utbildningen vid Malmö universitet skriver studenterna ett examensarbete på sjunde terminen. I detta arbete ingår att göra en egen vetenskaplig studie, utifrån en fråga som kommit att engagera studenterna under utbildningens gång. Till studien samlas ofta material in vid förskolor, i form av t.ex. intervjuer och observationer. Examensarbetet motsvarar 15 högskolepoäng, och utförs under totalt 10 veckor. När examensarbetet blivit godkänt publiceras det i Malmö universitets databas DIVA (<http://mau.diva-portal.org/smash/search.jsf?language=sv&dswid=4868>)

Samtycke till medverkan i studentprojekt

Hej!

Vi heter Lina och Isolde och vi läser termin 7 i förskolläraryr utbildningen. Vi håller just nu på att skriva vårt examensarbete då vi tar vår examen i början på januari. Vi har haft kontakt med förskolan du/ni arbetar på och fått godkännande att genomföra vår studie. Vårt examensarbete tar sin utgångspunkt i yngre barns anknytning till pedagoger i en stor barngrupp. Insamlingen av data till studien kommer att ske genom intervjuer och intervjun kommer att ta max 1 timme. Under intervjun kommer dokumentationen gå via via zoom.

Inga personuppgifter kommer att användas i studien. Det är endast vi, vår handledare och vår examinator som kommer att ha tillgång till/kunna begära att få se det insamlade materialet. Allt insamlat material och personuppgifter lagras på Malmö universitets server under arbetet med examensarbetet och kommer att raderas efter att arbetet är godkänt, ditt samtycke finns enbart samlat på denna blankett. Du har rätt att avbryta din medverkan när som helst.

Vårt projekt kommer att utgå från Vetenskapsrådets forskningsetiska principer:

https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/God-forskningssed_VR_2017.pdf

Vi tackar för din medverkan i vår studie.

Kontaktuppgifter till studenter:

Franssonlina6@gmail.com

Isolde.borrning@gmail.com

Kontaktuppgifter till handledare:

Sandra Modh

Modh.sandra@mau.se

Kontaktuppgifter till kursansvarig:

Sara Berglund

Sara.berglund@mau.se

Kontaktuppgifter Malmö universitet:

www.mah.se

040-665 70 00

Information om Malmö universitets behandling av personuppgifter

Personuppgiftsansvarig	Malmö universitet
Dataskyddsbud	dataskyddsbud@mau.se
Typ av personuppgifter	Namn, anteckning av lärandesituation samt ditt samtycke till att Malmö universitet behandlar dessa personuppgifter.
Ändamål med behandlingen	För att möjliggöra undervisnings- och examinations-situationer i förskolemiljö för studenter vid Malmö universitets förskolläraryr utbildning.
Rättslig grund för behandling	Ditt samtycke.
Mottagare	Personuppgifterna kommer endast användas i utbildningssyfte inom ramen för Förskolläraryr utbildningen vid Malmö universitet och kommer inte att spridas vidare till någon annan mottagare.
Lagringstid	Malmö universitet kommer spara dina personuppgifter så länge de behövs för ovan angivet ändamål eller till dess att du återkallar ditt samtycke. Efter genomförd kurs/program kommer personuppgifterna att raderas. Malmö universitet kan dock i vissa fall bli skyldiga att arkivera och spara personuppgifter enligt Arkivlagen och Riksarkivets föreskrifter.
Dina rättigheter	Du har rätt att kontakta Malmö universitet för att 1) få information om vilka uppgifter Malmö universitet har om dig och 2) begära rättelse av dina uppgifter. Vidare, och under de förutsättningar som närmare anges i dataskyddslagstiftningen, har du rätt att 3) begära radering av dina uppgifter, 4) begära en överföring av dina uppgifter (dataportabilitet), eller 5) begära att Malmö universitet begränsar behandlingen av dina uppgifter. När Malmö universitet behandlar personuppgifter med stöd av ditt samtycke, har du rätt att när som helst återkalla ditt samtycke genom skriftligt meddelande till Malmö universitet. Du har rätt att inge klagomål om Malmö universitets behandling av dina personuppgifter genom att kontakta Datainspektionen, Box 8114, 104 20 Stockholm.

Samtycke

Härmed samtycker jag till att medverka i studentprojektet om gruppstorlek och anknytning i förskolan, samt bekräftar att jag har tagit del av informationen om Malmö universitets behandling av personuppgifter.

Namn:

Namnförtydligande:.....

Dagens datum:

Bilaga 3

Intervjufrågor

- Har du tagit del av informationen i samtyckesblanketten?
- Samtycker du till att delta i denna studie?

Inledande frågor:

- Vad är din yrkesroll?
- Vad har du för utbildning?
- Hur länge har du arbetat i förskolan?
- Hur länge har du arbetat på en yngrebarnsavdelning?

Frågor som kopplas till vårt syfte och frågeställningar:

- Hur stor är barngruppen som du jobbar i?
- Hur ser en vanlig dag på förskolan ut för er, i stora drag?
- Hur ofta brukar ni dela upp barnen i mindre grupper? (Hur länge? Blandade eller åldersindelade grupper?)
- Hur brukar en inskolning se ut på er avdelning?
- Hur känner du att gruppstorleken påverkar annat under dagen, som exempelvis planerade aktiviteter, måltider eller fri lek?
- Hur känner du att din förmåga att skapa anknytningsrelationer till alla barn på avdelningen påverkas av barngruppens storlek?
- Hur anser du att barns anknytning till personalen i förskolan påverkar de yngsta barnen? Anser du att små barns anknytning till personalen i förskolan är viktig, och varför det?
- Tycker du att barnen ska skolas in och få en anknytning till all personal på avdelningen eller till enbart en pedagog? Varför?
- Har du någon teknik för att knyta an med de yngre barnen?